

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Eadem captiva in lacum Lavinum ablegatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

glia etiam libellus prodijt, à Joanne Oniatedo Londini Anno M.DLXXXVII. excusus, titulo Apologiæ pro iusta sententiâ contra Mariam Scotiæ reginam lata, eadem calumnia plenus, quum nulla pagina sit, quin mariti eadem à regina designatam inculcet. Omnes vero quibus auctor illius uritur probationes ex Buchananii Historia desumptæ sunt: quo ego vel infanriorem hæreticum, vel mendaciorem historicum, vel vaniorem atque impudentiorem hominem in toto orbe vix reperiri puto. Verum quia atrox admodum hæc est calumnia æge paucis eam refutabimus, & idoneos testes producemus.

Ac primum quidem, Alexandrum Haium, Notarium, qui hunc de cæde regis contractum scripto consignavit. Tum ipsius Moravij confessionem Hereho factam, quum ea de re Eboraci ab Anglis interrogaretur. Sed & idem alibi dum fluvium quendam inter Edimburgum & Fermelindunum trajiceret, eum factum esse constat. Proxima post patricidium die Robertus Durius ab Archiepiscopo Glascuensi, reginæ apud Galliæ regem Oratore missus, reginam movit, Hugonotis in Gallia intellectum, atrocem contra regni primates agitari proditorem Edicta etiam contra Bothuelium à coniuratis publicata, & summa in eo capiendi negligentia, reginam nunquam cogitati facinoris ab invidis & malevolis insimulari facile evincunt. Omnes tum Bothuelium ad iudicium poscere, nec tamen quisquam, regina iam in potestatem redacta, de eo comprehendendo laborate, quin etiam ultro in regno commorandi facultatem connivendo dare. Atquisi solus is reginæ cædis reus fuisset, facile comprehendi poterat. Sed metuebant illi, ne Bothuelius captus socios proderet. Ut ergo fugiendi necessitatem quasi ei imponerent, Nobiles quosdam & Bothuelij ministros quæstioni subjectos, eò potissimum adigere conati sunt, ut reginam cædis consciam esse faterentur. At tantum abest ut quidquam illi de regina facti sint, ut etiam ultro Moravium, Mortonium & Lindenium, qui matrimonij inter reginam & Bothuelium tabulis subscripserant, nominarint, in primis vero Arcibaldum Duglassium, Mortonio proxima cognatione iunctum: quod & litteræ ab eodem ad reginam scriptæ (quarum autographon penes eos proceres est qui in Galliam postea profugerunt) aperte testantur. Bothuelius interim territus, in Daniam se recepit: ubi à

Scotis mercatoribus agnitus, & eorum suggestione in custodiam datus, omnia humanitatis officia à rege expertus est, quibus tamen uti noluit, ac tandem exacto decennio, vitam clausit, excusata prius diligenter de Darlaci cæde cuius ipse auctorem se fatebatur, regina, omnibusque conscijs præsentè Episcopo quodam & alijs, nominatis: adque postea ipse Rex Daniæ quum ad alios Principes, tum in primis ad Elisabetham Angliæ reginam diligenter perscripsit.

Sed ut eò undè digressi sumus redeamus, postquam Maria regina ultro, in subditorum manus sese tradidit, non quidem in regiam arcem Edimburgi (quæ statim ablata inde aliò regni corona, direpta fuerat) sed in custodiam, ac postmodum quoque imposta, & vili admodum vestitu induta, & per ora vulgi traducta, ad lacum Lævinum inde deducta fuit. Ibi varijs deliberationibus habitis, nonnulli censebant in lecto strangulandam esse, ac tumorem spargendum quod mortem sibi ipsa conscivisset, Sed hæc consilium alijs nimis crudele videbatur. Moravius tum in Gallia erat, & in sermone cum Guisjs de ijs quæ in Scotia accidissent habito, magnum quem inde caperet dolorem præ se ferebat, interim vero Scotiæ proceres ad eadem reginæ hortabatur, qua viva in patriam redire nollet. Quo minus vero capitalis tum in Mariam sententiâ lata fuerit, Angliæ regina præcipue obstitit, quæ iure prius agendum, ac Mariam reginæ dignitate privandam censebat, ne de Reginæ sumptum à subditis supplicium dici posset: missio ad eam Nicolao Trogmortono, cum litteris quibus dolorem suum quem ex adversa ipsius caperet fortuna, testabatur; & quia inimici e medio eam tollere decrevissent, nisi regno ce deret, idque in filium puerum transferret, monebat, ut eorum voluntati sese accommodaret, quum præsertim quidquid hac in re faceret, nullam vim esset habiturum, utpote ab iniuria per vim extortum. Sic regina à Lindesio potissimum mortem ipsi minitante, coacta, regno se abdicat, tabulisque ea de re confectis, nondum tamen ab ipsa lectis, subscribit; prius tamen vi se coactam protestata: cum quibus Lindesius Sterlinum profectus, reliquos suæ factionis proceres ad Jacobum VI regno inaugurandum evocat. Eodem tempore Ioannes Hamiltonius Episcopus Santandreas, regni Primas, & ipse in dictis comitijs, cum regina amicis de ea liberanda deliberat. Dum hæc ita geruntur,

tur, Moranius è Gallia redit, vt & comitijs & regis coronationi interesset. Iis comitijs ex ordine Ecclesiastico interfuerunt Adamus Orcadensium Episcopus, à rerum Scotticarum Scripitoribus necromantia & vesicij infamia aspersus, & Abbates nonnulli Morauio cognatione iuncti. His acriter se opposuerunt dictus Santandreanus Episcopus, Argathelia & Huntillæ Comites, itemque Herelius. Sed nihilominus illi cœpta consilia persequuti sunt. Moranius tamen, qui regnum ipse affectabat, conatu suo frustratus est.

VI. Hic quidem tum etat Republicæ in Scotia status: nec melior, immo multo deterior erat religionis status. Leslius Rosiensis Episcopus, in Commentarijs suis rerum Scotticarum ait, Anno **M D L X.** antequam regina è Gallia appulisset, synodum in Scotia fuisse habitam, vt tot exortis in religione turbis remedium quaeretur. Vix dum in regnum venerat Maria, quum proceres quidam supplicem libellum multis erroribus & calumnijs refertum (Primos vocant Reformationis articulos) ei obtulerunt, quo periebant, vt diuinus cultus vulgari lingua perageretur, vtque populo Episcopus & Pastores eligendi fieret potestas: multaque alia extorquere conabatur, quæ tamen regina non modo facere reculauit, verum etiam Cnoxium & alios duos seditiosos concionatores, qui ad Lindesij & aliorum patrocinia confugerant ad dicendam causam adesse iussit, qui omnes fere se subdixerunt. Ac licet proceres nonnulli hæreticæ factionis pro eis intercederent, regina tamen aperte protesta est, effecturam se vt istorum exemplo terribi alij saniora consilia sequantur, & à regno perturbando desistant. Nec mora. Vastantur cœnobია, templa spoliantur, diripiuntur bona Ecclesiastica: in primis Carthusianorum, Carmelitarum, & Franciscanorum monasteria solo zquantur. Religiosi, qui barbarorum hominum manus ægre euaserant, ad reginæ pedes pronoluti, iustitiam implorant. Sed frustra: Morauio rebellibus se adiungente, & cum exercitu Edimburgum versus contendente. Eum vero regina primatios ciues & vrbium magistratum summo opere rogat, ne rebelles admittrent, statim tamen à tumultuante plebe Moranius admissus & in vrbem receptus fuit. Quare regina inde celeriter Dumbarum se recepit: quo non multo post de vastatis ab hæreticis templis & diruptis regis thesauris rumor fuit perlatus. Alanus scribit, Episcopos ab

hæreticis ædibus suis eiectos, omnibusque bonis exutos: ab iisdem deiectas & contractas sacras imagines, & hostiam Eucharisticam furca affixam, ac tormentorum ictibus peritam fuisse. Nec minus cum priuaris Catholicis actum, quorum bona militi in stipendium fuerunt assignata, Multa tum crudelissime patrata: sed illud in primis, quod impij homines seni cuidam sacerdoti multis ictibus confixo, etiamnum spiranti ac videnti carnis particulas è corpore exfeiderunt, easque hamis affixas piscibus pro esca obiecerunt; & hominem ita horrendis modis excarnificauerunt, donec tandem spiritum Deo reddidit.

Horum tumultuum & turbarum præcipui auctores erant Paullus Merhem pistor quidam, & supradictus ille Cnoxius: quorum hic quidem Maria in Anglia regnante, Genex Caluino operam dederat, eiusque dogmata imbiberat. Ab eodem tum liber scriptus fuit & editus, quo Anglos ad Mariæ cædem exstimulabat. Hæreticus hic apostata, abiecto cucullo, vna vxore non contentus etiam paternum thorum commaculauit, incestu cum nouerca commisso: quam ob causam etiam in Angliam profugere coactus fuit. Vnde postea reuersus, tres puellas secum circumduxit: quibus & mox quartâ addidit, nobili genere progeneratam, & philetro seu vesicij ab ipso incantatam. Erasmus quodam loco ait, Monachum sibi notum esse, qui pro vna tres vxores duxerit; itemque sacerdotem quendam, ceteroqui hominem non malum, qui feminam adulterio ante ab ipso corruptam matrimonio sibi iauerit. Ex horum apostatarum numero Buchananes quoque fuit, & ipse è monasterio profugus, qui complures seduxit & perdidit.

Porro Scottorum religio à Caluinismo Anglorum multis in rebus discrepat. Nullos dies festos Scoti celebrant: eoque ab Anglis ridentur, dicentibus, Scotos continûe laborare, Anglis tamen multo esse pauperiores. Quum Lamortz Fenelopius Christianissimi regis Legatus in Scotia ageret, non solum pro tanti regis dignitate parum honorifice fuit habitus, quod regina captiua, rex vero in rebellium esset potestate, periculum etiam adijt, seditiosis quibusdam clamantibus, non fere adum esse eum qui Antichristi insignia, Crucem scilicet, Equestris Ordinis S. Spiritus in Gallia insigne, publice ferret: adeo vt pætor Edimburgensis ad arcendâ iniuriam ædes